

Inhoudsopgave

Voorwoord	11
Inleiding	13
<i>Opbouw van het boek</i>	15
DEEL I WAT OUDERS WETEN	17
1 Wat vooraf ging	19
2 Resultaten uit het eerste onderzoek	21
3 Conclusie	25
DEEL II HET SOCIOSHEMA EN DE MAS1P	27
1 Het socioschema als verklaringsmodel	29
2 Een vertraagde en versnelde ontwikkeling versus een afwijkende	33
2.1 <i>Knijpers op de grond gooien</i>	35
2.2 <i>Huilen, schreeuwen en op de grond gaan liggen</i>	38
3 MAS1P, Mental Age Spectrum within 1 Person	41
4 Ter afsluiting	43
DEEL III HOE OUDERS OPVOEDEN	45
1 Het versterken van de deskundigheid	47
2 Het geluid van het gezin	49
3 Hoe de theorie in dit boek wordt toegepast	55
3.1 <i>Het gebruik van de MAS1P</i>	55
3.1.1 Fladderen als mentale leeftijd	56
3.1.2 De 'nee-fase'	57
3.2 <i>Ongebruikelijke statistieken</i>	57

4	Ontwikkeling de ruimte geven, stimuleren, bijsturen of veranderen	61
	4.1 <i>Ontwikkeling en gedrag de ruimte geven</i>	61
	4.2 <i>Ontwikkeling en gedrag stimuleren</i>	62
	4.3 <i>Ontwikkeling en gedrag bijsturen of ombuigen</i>	63
	4.4 <i>Ontwikkeling en gedrag veranderen</i>	64
5	Vertraagde en versnelde ontwikkeling	65
6	Ter afsluiting	67
7	Hechting, het is nooit te laat	69
	7.1 <i>Het proces van hechten</i>	70
	7.2 <i>Spelend leren hechten</i>	72
	7.3 <i>Een vertraagde ontwikkeling van hechting</i>	74
	7.4 <i>Gezond gehecht of opgelopen angst</i>	77
	7.5 <i>Begeleiden van het hechtingsproces</i>	77
	7.6 <i>Ter afsluiting</i>	79
8	Taal en communicatie	85
	8.1 <i>Het belang van taal en communicatie</i>	85
	8.2 <i>De wanhoop van ouders</i>	85
	8.3 <i>Een andere taalontwikkeling</i>	86
	8.3.1 Hoe ouders taal leren aan hun kind	88
	8.3.2 Opgesloten taal	89
	8.3.3 Ruimte voor taal als spel	90
	8.4 <i>Ouders signaleren taalontwikkeling</i>	91
	8.5 <i>Soms een beetje anders</i>	92
	8.5.1 De valkuil van begrijpen	93
	8.5.2 Woorden met een groepsbetekenis	94
	8.6 <i>Schaamte over het zwijgen</i>	95
	8.7 <i>Soms ècht anders</i>	96
	8.8 <i>De omgeving die achterloopt op de ontwikkeling van het kind</i>	97
	8.9 <i>Ter afsluiting</i>	98

9	Sociale ontwikkeling en naïviteit	101
9.1	<i>De mens met autisme en emoties</i>	101
9.1.1	De betekenis van huilen	102
9.1.2	Emoties als communicatie	103
9.2	<i>De spiegel en het zelfbewustzijn</i>	106
9.3	<i>Een lastig probleem</i>	107
9.4	<i>Het stimuleren van de ontwikkeling</i>	108
9.5	<i>Naïviteit en onbevangenheid</i>	109
9.6	<i>Hoe we kunnen beschermen</i>	110
9.7	<i>Weerbaar maken</i>	112
9.8	<i>Vreemd sociaal gedrag bij mensen met autisme</i>	114
9.9	<i>Gerichtheid op anderen en feestjes</i>	115
9.10	<i>Ter afsluiting</i>	117
10	Zintuiglijke waarneming en sensorische gevoeligheid	121
10.1	<i>De zintuigen</i>	121
10.2	<i>Een atypische zintuiglijke ontwikkeling</i>	121
10.3	<i>Ter afsluiting</i>	126
11	Aandacht, concentratie en hyperactiviteit	129
11.1	<i>Aandacht en concentratie</i>	129
11.2	<i>Hyperactiviteit</i>	133
11.3	<i>Ter afsluiting</i>	136
12	Agressiviteit en angst	139
12.1	<i>Agressie</i>	139
12.2	<i>Automutilatie</i>	143
12.3	<i>Hoe om te gaan met agressie en automutilatie</i>	145
12.4	<i>Angst</i>	150
12.5	<i>Ter afsluiting</i>	151

13	Obsessies, preoccupaties en repetitief gedrag	153
	13.1 <i>Gedrag met herhalingen</i>	153
	13.2 <i>Ter afsluiting</i>	158
14	Spel	161
	14.1 <i>Interesses</i>	162
	14.2 <i>Spel en spelen</i>	163
	14.3 <i>Interactief met andere kinderen spelen</i>	164
	14.4 <i>Ontwikkeling in spelgedrag</i>	164
	14.5 <i>Wat kinderen nodig hebben</i>	165
	14.6 <i>Monster, paardje rijden en verstoppertje</i>	166
	14.7 <i>Ter afsluiting</i>	168
15	Seksualiteit en puberteit	171
	15.1 <i>Intimiteit en seksualiteit</i>	171
	15.2 <i>Kenmerken van seksuele vorming bij autisme</i>	173
	15.3 <i>Seksualiteit vanuit het perspectief van de ouders</i>	175
	15.4 <i>Ter afsluiting</i>	179
16	Medicatie	183
	16.1 <i>Medicatie in de autismezorg</i>	183
	16.2 <i>Epilepsie</i>	186
	16.3 <i>Druk van derden</i>	188
	16.4 <i>Wanneer medicatie verstandig kan zijn</i>	189
	16.5 <i>Medicatie en de functie van gedrag</i>	193
	16.6 <i>Ter afsluiting</i>	194
17	Onderwijs en integratie	199
	17.1 <i>Bedreigingen voor een succesvolle integratie</i>	199
	17.2 <i>Positieve aspecten van integratie</i>	201
	17.3 <i>Onderwijs vanuit het perspectief van de MASIP</i>	202

17.4	<i>Voorwaarden voor een succesvolle integratie</i>	204
17.4.1	Betrokken docenten	204
17.4.2	Aandacht voor pesten	205
17.4.3	Ondersteuning van de docent	206
17.5	<i>Ter afsluiting</i>	207
18	Alternatieve oorzaken, alternatieve behandelingen	209
18.1	<i>Eten en diëten</i>	209
18.2	<i>Ter afsluiting</i>	213
19	Achteruitgang in ontwikkeling	215
19.1	<i>Achteruitgang als QAP</i>	216
19.2	<i>Achteruitgang bij daadwerkelijk autisme</i>	218
19.3	<i>Lastige fasen in de ontwikkeling van kinderen</i>	221
19.4	<i>Ter afsluiting</i>	222
20	Opvoeding en behandeling	225
20.1	<i>Aandachtspunten om de juiste aansluiting te vinden</i>	227
20.1.1	De MAS1P voor een kind	227
20.1.2	Het vinden van de mentale leeftijd	228
20.1.3	Mentaal leeftijdsadequaat opvoeden	229
20.1.4	De consequenties van de combinatie mentale en kalenderleeftijd	231
20.1.5	Noodzakelijke aanpassingen in de omgeving	231
20.1.6	Afsluiting van de aandachtspunten MAS1P	232
20.2	<i>Specifieke aandachtsgebieden bij de MAS1P</i>	233
20.2.1	Angst	233
20.2.2	Een trager werkend bewustzijn	233
20.2.3	Communicatie	234
20.2.4	Onderstimulering	238
21	Epiloog	241
	Literatuur	243
	Namenregister	247
	Voorbeeldnamen	248
	Zakenregister	249
	Over de auteurs	253
	De PICOWO-reeks	255